

บทความวิจัย (Research Article)

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ
สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

Development of Internal Quality Assurance System for Pilot Schools
within Chiang Mai Education Sandbox

สุบัน พรเวียง¹ มนต์นัท มโนการณ²

Suban Pornwiang¹ Monnapat Manokarn²

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

^{1,2}Faculty of Education, Chiang Mai University

*Corresponding Author, e-mail: Suban.p@cmu.ac.th

Received: September 25, 2020; Revised: November 4, 2020; Accepted: November 23, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะสำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบระบบประกันคุณภาพภายในฯ และ 3) เพื่อประเมินระบบประกันคุณภาพภายในฯ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 98 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการประชุมรับฟังความคิดเห็น การสังเคราะห์เอกสาร การประชุมเชิงปฏิบัติการ การถอดบทเรียน การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัญหา สถานศึกษานำร่องส่วนใหญ่ยังไม่สามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่เป็นเป้าหมายของตนเองและสอดคล้องกับบริบท มีความต้องการสร้างความตระหนักให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามสภาพจริง แนวทางการพัฒนา ควรมีการพัฒนาชุดความคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในแนวใหม่และมีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่เป็นระบบ 2) ผลการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในฯ มี 3 ส่วน ประกอบด้วย 2.1) ขั้นตอนการดำเนินงาน 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย กำหนดมาตรฐานการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ดำเนินการตามแผนฯ จัดประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ ติดตามผลการดำเนินงาน รายงานผลการประเมินตนเอง และสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ 2.2) มาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา จำนวน 3 กลุ่ม และ 2.3) แนวทางการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบของคณะกรรมการขับเคลื่อนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลการตรวจสอบระบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีความถูกต้องและความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการประเมินระบบประกันคุณภาพภายในฯ ด้วยการประชุมรับฟังความคิดเห็น มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ระบบประกันคุณภาพภายใน พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

Abstract

The objectives of this study emphasized 1) examining problems, needs, as well as guidelines for developing the internal quality assurance system for pilot schools, 2) developing and investigate the internal quality assurance system for pilot schools, and 3) assessing the internal quality assurance system for pilot schools within Chiang Mai Education sandbox. The sample size included 98 school administrators, teachers with the responsibility of educational quality assurance, and qualified experts. The data were collected through public hearings, document synthesis, workshop, lesson learned, interviews, including group discussion with the analysis of mean, standard deviation, and content analysis. The results showed as follows:

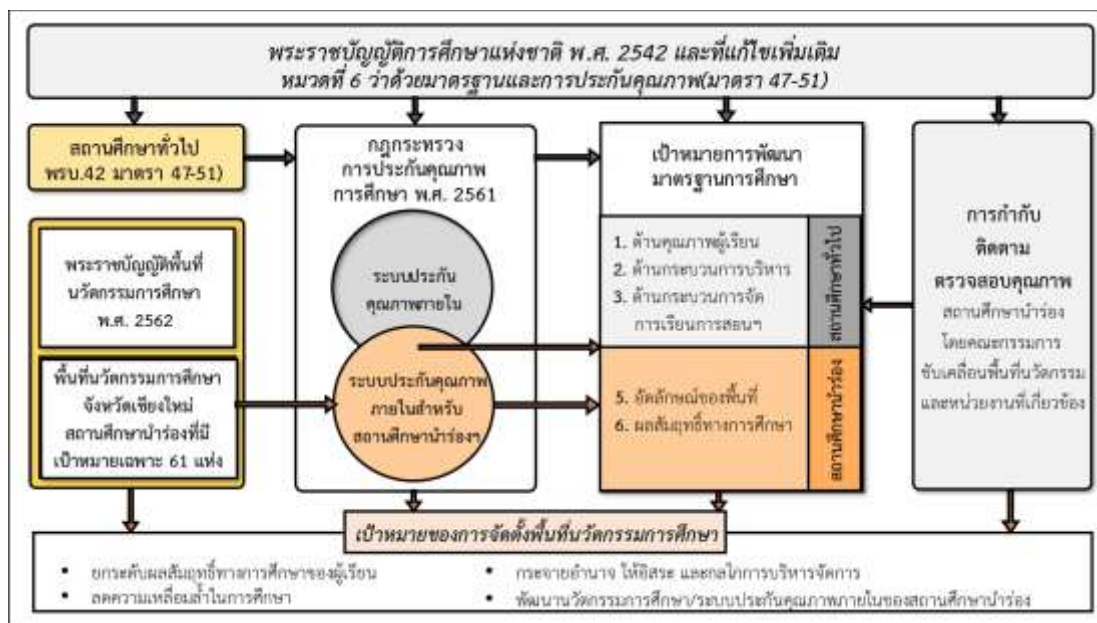
1) The problems revealed that most pilot schools had not set educational standards with their own goals and in accordance with the context yet. They had an intention to raise awareness to stakeholders participating in authentic development and development guidelines. Moreover, there should have the conceptual development of internal quality assurance, and there is systematic educational quality audit; 2) the development of the internal quality assurance system for pilot schools within Chiang Mai Education sandbox were divided into three parts; 2.1) seven operational steps consisted of setting educational standards; writing an educational development plan, proceeding according to the plan, organize assessment and quality audit, monitoring performance, reporting self-assessment as well as creating quality culture; 2.2) there were three groups of educational standards consistent with educational achievement; and 2.3) the guidelines for supervision, monitoring and auditing of the driving committee and related agencies showed that the system audit of the internal quality assurance system for pilot schools within Chiang Mai Education sandbox by the qualified experts had accuracy and suitability at a high level; and 3) the results of the quality assurance system assessment in pilot schools within Chiang Mai Education sandbox by the public hearings had accuracy, appropriateness, feasibility and overall usefulness were at a high level.

Keywords: Internal Quality Assurance System, Chiang Mai Education Sandbox

บทนำ

จังหวัดเชียงใหม่ได้รับการประกาศกำหนดเป็นพื้นที่ปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษาตาม “พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562” นับเป็นโอกาสของคนเชียงใหม่ที่จะพัฒนากลไกและกระบวนการปฏิรูปการศึกษาที่สามารถจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ โดยมีการบริหารจัดการที่ยืดหยุ่นและคล่องตัว

ไม่ต้องอิงกับมาตรฐาน กฎระเบียบ และภาระที่ไม่จำเป็นของสถานศึกษา ในด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 37 “กำหนดให้สถานศึกษานำร่องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาและมีการประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการนโยบายกำหนด ให้สถานศึกษานำร่องรายงานผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาต่อคณะกรรมการขับเคลื่อน และให้คณะกรรมการขับเคลื่อน ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พัฒนาอย่างต่อเนื่อง” (Education Sandbox Act of B.E. 2562, 2019) อย่างไรก็ตาม จากรายงาน ของ Matichon Online (2016) เกี่ยวกับปัญหาการศึกษาของเชียงใหม่พบว่า ความเป็นเอกลักษณ์ ตัวตนของเด็กเชียงใหม่กำลังถูกทำลาย ผู้เรียนเชียงใหม่มีคุณลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน ขาดอัตลักษณ์ ตัวตนของความเป็นเชียงใหม่ ส่งผลทำให้การศึกษาของเชียงใหม่ อ่อนแอ ทั้งที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน 720 ปี มีฐานทรัพยากร ธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อ และองค์ความรู้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นตนเอง และจากรายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัด เชียงใหม่ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 ณ โรงแรมคุ้มภูคำ จังหวัดเชียงใหม่ สรุปว่า สภาพและปัญหาของการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ในด้านการประกัน คุณภาพแนวใหม่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกัน คุณภาพที่เป็นระบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับการประกันคุณภาพ การนิเทศ/ ประเมินขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการ สถานศึกษาขาดการกำหนดกรอบมาตรฐานใน การประกันคุณภาพของตนเอง (Chiang Mai Provincial Education Office, 2019) และมี ข้อเสนอแนะว่า ควรปรับสภาพการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School based management) ลดภาระของครูในด้านการจัดทำเอกสาร ผลงานทางวิชาการ เพื่อให้ครูมีเวลาในการจัดการเรียน การสอนอย่างเต็มที่ และควรศึกษาทบทวนหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็ง ครบวงจร และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของพื้นที่ โดยแนวคิดการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ สำหรับพื้นที่นวัตกรรม การศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แนวคิดการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่อง ที่มีเป้าหมายเฉพาะสำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่” โดยมีสถานศึกษานำร่อง จำนวน 23 แห่ง จาก 61 แห่ง ที่เป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง สมัครเข้าร่วมโครงการ โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะที่จะทำให้สามารถจัดการศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ในทุกช่วงวัย ให้ผู้เรียนในจังหวัดเชียงใหม่ได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ โดยไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง และสอดคล้องตามวิสัยทัศน์ของการพัฒนาประเทศไทยเพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อประเมินระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด กฎหมาย กฎระเบียบ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่อง โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) แลกเปลี่ยนข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารหรือครูผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในฯ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 23 คน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในฯ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการประชุม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 1.2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โดยการศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practices) แลกเปลี่ยนข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ จำนวน 5 โรงเรียน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดีที่สามารถนำไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานศึกษานำร่องฯ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 ยกร่างระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) แลกเปลี่ยนข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 นักวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในฯ จำนวน 15 คน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ระบบประกันคุณภาพภายในฯ ประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินงาน มาตรฐานการศึกษา และแนวทางการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการประชุม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 2.2 ตรวจสอบระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ จำนวน 9 คน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความถูกต้องและความเหมาะสมของระบบประกันคุณภาพภายในฯ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมและแบบสอบถามเพื่อประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของระบบประกันคุณภาพภายในฯ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยการประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public hearing) แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายใน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ จำนวน 46 คน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบประกันคุณภาพภายในฯ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการประชุม และแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในฯ สรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพปัญหาของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่เป็นเป้าหมายของตนเองและสอดคล้องกับบริบท และการตรวจสอบคุณภาพการศึกษายังไม่เป็นระบบ ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้ ผู้บริหารและครูผู้สอนขาดเครื่องมือเพื่อประเมินมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน หน่วยงานต้นสังกัดยังมีความเข้าใจในบริบทของแต่ละสถานศึกษาค่อนข้างน้อย จึงทำให้ใช้วิธีการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในรูปแบบเดียวกันทุกแห่ง

1.2 ความต้องการการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน พบว่าควรสร้างความตระหนักให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในตามสภาพจริง โดยมุ่งเน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ การกำหนดมาตรการสำหรับการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่เป็นระบบ และสามารถปฏิบัติได้จริง

1.3 แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน พบว่าควรมีการประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดหรือสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาชุดความคิด (Mindset) ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้วยรูปแบบและวิธีการใหม่ และมีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่เป็นระบบ

2. ผลการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกร่างระบบประกันคุณภาพภายใน และตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการตรวจสอบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระบบประกันคุณภาพภายในที่พัฒนาขึ้น ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ
สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

จากภาพที่ 3 ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะสำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่อง ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 4) จัดประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และ 7) สร้างวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษานำร่อง และมีวงจรคุณภาพ (PDCA) ขับเคลื่อนทุกขั้นตอน

ส่วนที่ 2 มาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่อง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษานำร่องพัฒนาขึ้นใหม่ โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาและประเด็นการพิจารณาที่พัฒนาขึ้นใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของสถานศึกษานำร่องทั้ง 2 ระดับ ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 3-5 มาตรฐาน

กลุ่มที่ 2 มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษานำร่องปรับใช้ โดยใช้มาตรฐานการศึกษาและปรับประเด็นการพิจารณาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดตามประกาศกระทรวงฯ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ณ วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ทั้ง 2 ระดับเป็นหลัก แต่ปรับประเด็นการพิจารณาให้สอดคล้องกับบริบทและอัตลักษณ์ของสถานศึกษานำร่อง

กลุ่มที่ 3 มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษานำร่องใช้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยสถานศึกษานำร่องใช้มาตรฐานการศึกษาและประเด็นการพิจารณาของกระทรวงฯ ที่กำหนดไว้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ณ วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ทั้ง 2 ระดับ

ส่วนที่ 3 แนวทางการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษานำร่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาหรือคณะอนุกรรมการที่ได้รับมอบหมาย ควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประกันภายในของสถานศึกษานำร่อง

อย่างถ่องแท้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน 2) คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ คณะอนุกรรมการฯ หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานำร่องและสถานศึกษานำร่อง ร่วมกันกำหนดรูปแบบ วิธีการ ประเมินและการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำร่อง 3) ควรมีการประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษานำร่องให้แก่ ผู้เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องกัสถานศึกษานำร่องทุกฝ่ายก่อนที่จะดำเนินการ 4) ควรจัดทำแผนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานำร่อง 5) ควรมี การสร้างเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา นำร่อง 6) ควรกำกับ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานำร่องตามแผนที่กำหนด ไว้ และ 7) ควรสรุปผลการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตลอดจนการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษานำร่อง

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษานำร่อง จากการประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบ งานประกันคุณภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมาย เฉพาะ สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะ สำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านสภาพปัญหา พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่เป็น เป้าหมายของตนเองและสอดคล้องกับบริบท และการตรวจสอบคุณภาพการศึกษายังไม่เป็นระบบ ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้ ผู้บริหาร และครูผู้สอนขาดเครื่องมือเพื่อประเมินมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน หน่วยงานต้นสังกัดยังมิ ความเข้าใจในบริบทของแต่ละสถานศึกษาค่อนข้างน้อย จึงทำให้ใช้วิธีการกำกับ ติดตาม และ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในรูปแบบเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบการประกัน

คุณภาพการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนยังขาดความตระหนักเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในว่าเป็นเรื่องที่เป็นภาระและเป็นเพียงการเตรียมความพร้อมเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกเท่านั้น จึงทำให้ขาดการดำเนินงานอย่างจริงจังและไม่มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Jusri and Wongsrirasawat (2015) ที่ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีสภาพการดำเนินงานต่ำสุด ส่วนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ด้านที่มีปัญหาการดำเนินงานสูงสุด ได้แก่ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sukseetong, Muangman, and Srimakutphun (2019) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบจำลองระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเอกชนระดับประถมศึกษาฯ สรุปว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ 1) ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2) เผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา และ 3) นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและพัฒนาการเรียนการสอน กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา และดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

ในด้านความต้องการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในฯ พบว่า ควรสร้างความตระหนักให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในตามสภาพจริง โดยมุ่งเน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ การกำหนดมาตรการสำหรับการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่เป็นระบบ และสามารถปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อสถานศึกษาได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษานำร่องตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 (Education Sandbox Act of B.E. 2562, 2019) ในมาตรา 37 กำหนดให้สถานศึกษานำร่องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและมีการประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี และมาตรา 38 ที่ระบุว่า “สถานศึกษานำร่องที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดให้ถือว่าเป็นการผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติแล้ว”

นับว่าเป็นทางเลือกและปลดล็อกให้ผู้บริหาร คณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำปัญหาและข้อจำกัดในการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามาร่วมกันพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทและสามารถจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ท้าทาย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งลดความซ้ำซ้อนในการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Khunaphrom (2017) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาฯ พบว่า ความต้องการแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาฯ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ตามลำดับ

ในด้านแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องฯ พบว่าควรมีการประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดหรือสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาชุดความคิด (Mindset) ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในด้วยรูปแบบและวิธีการใหม่ และมีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่เป็นระบบ แนวทางการพัฒนาฯ นี้สอดคล้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจากสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี พบว่าสถานศึกษาได้มีการจัดประชุม การศึกษาดูงานเพื่อให้ความรู้ สร้างชุดความคิดของการประกันคุณภาพภายในให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ผู้บริหารจัดการประชุมรับฟังความคิดเห็น เพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาที่ชัดเจน ร่วมกันกำหนดขอบข่าย การตรวจสอบและการประเมินตนเองที่มีทิศทาง เป้าหมายเป็นไปตามระบบประกันคุณภาพภายใน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Ketkhajorn, Vajarintarangoon, and Sri-ngan (2018) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ปัจจัยที่ใช้ในการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์และเป็นรูปธรรม เช่น ภาวะผู้นำ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

มุ่งมั่น ท่วมเทในการทำงาน ตัดสินใจโดยใช้ข้อมูล ใช้การบริหารแบบให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน การบริหารงานบุคคล ผู้บริหารควรเสริมสร้างให้บุคลากรในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีวัฒนธรรมขององค์กรที่มุ่งสู่คุณภาพ ออกแบบการบริหารให้บุคลากรมีการทำงานเป็นทีม มีโอกาสได้ร่วมคิด ร่วมเรียนรู้ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินและปรับปรุงพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง ทิศนคติของบุคลากร โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีทัศนคติที่ดีและตระหนักในความสำคัญ รวมทั้งให้ความร่วมมือในการดำเนินการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2. ผลการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะสำหรับพื้นที่วัดกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่อง ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 4) จัดประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และ 7) สร้างวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษานำร่อง ทั้งนี้เนื่องจากขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้การดำเนินงานไปสู่มาตรฐานการศึกษาหรือผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปฏิบัติโดยตรง รวมถึงการศึกษาแนวปฏิบัติจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี จึงเกิดเป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน ต่อเนื่องและเป็นระบบ และเกิดผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Puangkajorn, Worain, and Kornpuang (2018) ที่ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่ารูปแบบที่เหมาะสมประกอบด้วย การวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร การกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงาน

การจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการความเสี่ยง การวัดและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การใช้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ การรักษา ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 2 มาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่อง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษานำร่องพัฒนาขึ้นใหม่ กลุ่มที่ 2 มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษานำร่องปรับใช้ กลุ่มที่ 3 มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษานำร่องใช้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูของสถานศึกษานำร่องเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาสถานศึกษานำร่อง และได้รับโอกาสในการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปรับแนวคิดในโอกาสต่าง ๆ โดยเฉพาะการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรม การศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น และการสร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษา ร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา จึงทำให้เกิดมุมมองใหม่ และปรับกระบวนการทัศน์ใหม่ในการทำงาน ตั้งแต่การ กำหนดเป้าหมายด้านคุณภาพโดยการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษานำร่องที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความชัดเจน และสามารถ นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง จึงทำให้มาตรฐานการศึกษาสำหรับการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษานำร่องมีการดำเนินงานที่มีความหลากหลายมากขึ้น สอดคล้องกับผลการ ศึกษาของ Khunsri (2016) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี มีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องชัดเจนและสามารถไปสู่การปฏิบัติของบุคคล สถานศึกษา ควรสนับสนุนและปรับระบบการบริหาร รวมถึงการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในระบบสารสนเทศ สะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูล และการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามา ใช้ในองค์กรมากยิ่งขึ้น และสถานศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้รู้ถึงประโยชน์ของ การประกันคุณภาพ จึงจะทำให้การขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถดำเนินการได้ อย่างเป็นรูปธรรม

ส่วนที่ 3 แนวทางการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษานำร่องจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง พบว่าคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาหรือคณะกรรมการที่ได้รับ มอบหมาย ควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประกันภายในของสถานศึกษานำร่องอย่าง

ถ่องแท้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน ร่วมกันกำหนดรูปแบบ วิธีการประเมินและการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำร่อง ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การควบคุม การติดตามและการประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมกระบวนการที่สำคัญเพื่อให้เกิดความชัดเจนและสามารถนำไปใช้ในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Phramaha Siri wattago (Noosura) (2019) ได้นำเสนอกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรประกอบด้วย 1) การควบคุมคุณภาพ 2) การตรวจสอบ 3) การประเมินคุณภาพ และ 4) การให้การรับรองคุณภาพการศึกษา ผ่านวงจรควบคุมคุณภาพ ได้แก่ กำหนด โครงการ/แผนงาน/กิจกรรม และกำหนดวัตถุประสงค์ ปฏิบัติหน้าที่ตามแผนที่กำหนดไว้ให้มี ประสิทธิภาพ ควบคุม และการทบทวนกระบวนการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้คุณภาพของสถานศึกษา เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูผู้สอนของสถานศึกษานำร่องได้มีโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกัน ได้ออกแบบและกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่เหมาะสมต่อผู้ปฏิบัติงานโดยไม่เพิ่มภาระ แต่เป็นขั้นตอนที่ลดภาระและนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างต่อเนื่อง และสามารถพัฒนาเป็นนวัตกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ที่มีลักษณะเฉพาะและตอบสนองต่อโจทย์ของพื้นที่อย่างแท้จริง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Phoolkum and Yafu (2016) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานของโรงเรียนต้นแบบ ได้มีข้อเสนอแนะว่าควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน เพื่อเป็นการพัฒนาค้น พัฒนางาน พัฒนาคุณภาพการศึกษา จนเกิดเป็นวัฒนธรรมของสถานศึกษา หากมีปัญหา/อุปสรรค สถานศึกษาร่วมกันวิเคราะห์และ ทบทวนกระบวนการดำเนินงานย้อนกลับ เป็นการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษานำร่องควรดำเนินการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของพื้นที่โดยใช้การมีส่วนร่วมอย่างจริงจังจากทุกภาคส่วน
2. สถานศึกษานำร่องควรกำหนดแนวทางการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่เป็นระบบ พร้อมทั้งพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน การบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนที่สามารถลดภาระการทำงานของผู้บริหารและครูผู้สอนได้อย่างแท้จริง
3. คณะกรรมการขับเคลื่อน และหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานำร่อง ควรร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษานำร่อง รวมถึงกลไกการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำให้สถานศึกษานำร่องพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่อง กลไกการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพสำหรับสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่
2. ควรศึกษาเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกสำหรับสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่
3. ควรศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารจัดการสู่คุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ของสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานำร่องที่มีเป้าหมายเฉพาะสำหรับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ปีงบประมาณ 2563 จึงสามารถดำเนินการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ คณะวิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

References

- Bureau of Educational Testing (2013). *Guidelines for developing quality assurance systems within educational institutions*. Bangkok: Printing House, Agricultural Cooperative Assembly of Thailand, Ltd. [in Thai]
- Bureau of Educational Testing (2018). *Guidelines for quality assessment according to early childhood education standards Basic education level and basic education level Special Education Center*. Bangkok: Printing House, The Agricultural Cooperative Federation of Thailand, Ltd. [in Thai]
- Chiang Mai Provincial Education Office. (2019). *Minutes of the 1st pilot education institute of Chiang Mai Education Sandbox*, on July 26, 2019 at Khum Phukham Hotel. Chiang Mai: Chiang Mai Provincial Education Office. [in Thai]
- Doungpet, J. (2018). The Guidelines Developing Internal Quality Assurance System of Piyaporn Pittaya School. *Journal of Education Academic Chiang Rai Rajabhat University*, 3(1), 14-26. [in Thai]
- Education Sandbox Act of B.E. 2562. (2019, April 30). *Royal Thai Government Gazette*, 136(56), 102. [in Thai]
- Jusri, P., & Wongsrirasawat, C. (2015). Model Development of School Internal Quality Assurance Operation under Local Government Organizations. *Graduate Studies Jurnal Suansunanha Rajabhat University*, 1(2), 54-59. [in Thai]
- Ketkajorn, S., Vajarintaragoon, K., & Sri-ngan, K. (2018). Factors Affecting the Effectiveness of Education Quality Assurance. *Journal of Buddhist Educational Research*, 3(2), 48-56.
- Khunaphrom, N. (2017). *Guidelines of Internal Educational Quality Assurance Implementation in Schools Under Chaiyaphum Provincial Administrative Organization*. (Master's thesis, Mahasarakham University). [in Thai]

- Khunsri, R. (2016). *School Internal Quality Assurance Operations Under Local Government Organization, Saraburi Province*. (Master's thesis, Valaya Alongkorn Rajabhat University Under the Royal Patronage Pathum Thani). [in Thai]
- Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. (2000). *Educational administration: Concepts and practices*. SAGE Publications.
- Matichon Online. (2016, December 22). *Chiang Mai is weak, children lack identity. Local expeditions to solve - organized an exhibition "Chili Variety for Change of Learning"*. Retrieved January 22, 2019, from https://www.matichon.co.th/education/news_403592
- Ngam Sang, S. (2012). *The Development of internal Educational Quality Assurance System for Child Development Centers under the Local Administrative Organization by Approaching Participatory Action Research*. (Doctoral dissertation, Burapha University). [in Thai]
- Phoolkum, A., & Yafu, S. (2016). Guideline for the Procedure of Quality Assurance According to School Standards of Model School under the Office of Nakhon Sawan Primary Education Service Area 2. *Social Sciences Research and Academic Journal*, 11(Special Education), 59-76. [in Thai]
- Phramaha Kittisak Siri wattago (Noosura), K. (2019). Development of Educational Quality Assurance Process in School under the Office of Primary Educational Service Area. *Journal of Graduate MCU Khonkaen Campus*, 6(3), 377-394. [in Thai]
- Puangkhajorn, S., Worarin C., & Kornpuang, A. (2018). Development of Internal Quality Assurance Model for Basic Education Institutions Using Results-Based Management. *Journal of Community Development Research (Humanities and Social Sciences)*, 11(3), 162-177.

- Sukseetong, S, Muangman, P., & Srimakutphun, N. (2019). Developing of Internal Quality Assurance System Model in Private School under Nonthaburi Primary Education Service Area Office 1. *Ph.D. in Social Sciences Journal*, 9(3), 775-788. [in Thai]
- Tommaket, P. (2015). *The Operation of the Internal Quality Assurance System in District Non-Formal and Informal Education Centre under the Office of Non-formal and Informal Education, Sisaket Province*. (Master's thesis, Ubon Ratchathani Rajabhat University). [in Thai]